

GEC NERA

Nr. 155/FOND ONG/30.04.2016

RAPORT NR. 3

privind monitorizarea alternativă a agresiunilor împotriva mediului, în localități din zona parcurilor naționale Semenic – Cheile Carașului, Cheile Nerei – Beușnița și a Parcului Natural Porțile de Fier.

I. Scopul monitorizării alternative a activităților antropice care agresează mediul din zona parcurilor naționale și naturale situate în sudul Banatului.

Monitorizarea alternativă, prin activități de voluntariat, a stării stării mediului, în special a patrimoniului natural din zona parcurilor naționale Semenic – Cheile Carașului, Cheile Nerei – Beușnița și a Parcului Natural Porțile de Fier reprezintă una din activitățile principale ale Grupului Ecologic de Colaborare Nera în cadrul proiectului „*Voluntariat pentru protejarea lumii mirifice din sudul Banatului*” finanțat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Prin această activitate voluntarii, care activează în cadrul centrului de voluntariat al GEC Nera, colectează informații privind starea mediului din zona proiectului precum și despre cele mai frecvente și relevante activități antropice care agresează mediul natural și construit din această zonă.

Informațiile sunt percepute la nivelul simțurilor umane de bază iar abilitățile de selectare a acestor informații, în funcție de relevanța lor pentru scopul propus, au fost dobândite de către voluntari în urma unui curs intern de abilitare apronat odată cu proiectul.

Informațiile colectate sunt înscrise în formulare (fișe) de monitorizare alternativă la care se anexează hărți cu localizarea cazurilor urmărite și imagini relevante privind fenomenele de agresiune.

Pe baza acestor informații, GEC Nera întocmește rapoarte periodice de monitorizare, incluzând concluzii privind starea mediului, în special starea patrimoniului natural, din zona studiată precum și recomandări pentru stoparea acestor fenomene adresate autorităților direct responsabile de oprirea agresiunilor împotriva mediului care se produc în această zonă. Ulterior aceste rapoarte sunt distribuite și altor factori implicați în

protecția mediului precum agenții economici, primăriei, ONG-uri, populația locală, presă etc.

În ce privește autoritățile publice direct reponsabile de protecția mediului în ariile naturale protejate, acestora li se cere, în baza Legii 544/2001, un punct de vedere în legătură cu acțiunile pe termen scurt și mediu, ce urmează a fi întreprinse pentru stoparea agresiunilor împotriva mediului din aria proiectului.

Rapoartele de monitorizare au rolul de a furniza autorităților informații alternative/complementare ce provin din zona societății civile cu scopul de a contribui la fundamentarea de decizii corecte care să prevină și să stopeze fenomenele de agresiune împotriva mediului din zona ariilor naturale protejate incluse în aria proiectului. În același timp, aceste rapoarte reprezintă o atitudine civică asumată de către GEC Nera și o implicare în activități concrete destinate protecției mediului din aceste zone.

II. Zonele și perioadele de monitorizare.

În perioada martie – aprilie 2016 voluntarii au realizat misiuni de monitorizare pe teritoriul comunelor/orașului Pojejena, Moldova Nouă, Coronini, incluzând un traseu cu lungimea totală de 65 km în localități și în zona următoarelor obiective ale patrimoniului natural: zona umedă Pojejena – Divici (arie specială de protecție), zona umedă Ostrovul Moldova Veche (arie specială de protecție), punctele turistice Vârful Piatra Albă - Radimna, Stânca Babacaia – Coronini, peștera Gaura cu Muscă – Coronini, rezervațiile naturale Balta Nera - Dunăre, Baziaș, Râpa cu lăstuni - Valea Divici, ostrovul Calinovăț și fluviul Dunărea.

III. Starea factorilor de mediu și a biodiversității în zona monitorizată .

a) Apa

Pe toată zona monitorizată apa fluviului Dunărea are o turbiditate medie. Obiectele din apă, sunt vizibile până la adâncimea de 70 cm în Coronini (Gaura cu Muscă), 50 cm – Stara Palanka (la confluența cu râul Nera), 65 cm – Pojejena (confluența cu pârâul Radimna).

Pe Dunăre, pe suprafața apei, izolat, sunt transportate pelicule sau dăre de carburanți, grăsimi și ocazional ambalaje de plastic. Incepând de la o distanță de 1-3 m de mal, apa are miros caracteristic de ape uzate de canalizare.

b) Solul și formațiunile geologice

În zona monitorizată, pe întregul traseu al șoselei (DN 57) există abandonate, ambalaje de plastic. Concentrații mai mari de ambalaje există la Baziaș în golful de la intrea Dunării în România, în rezervația naturală Balta Nera – Dunăre, la punctul turistic Peștera Gaura cu Muscă (Coronini), pe Valea Radimnei (în amonte 200-300 m de pensiunea Luiza), la popasul din Vârful Piatra Albă. pe malul Dunării și în câmpările improvizate (în general locuri de pescuit) de pe malul Dunării. Golful de la Baziaș a fost igienizat de

către voluntari.

La 1,5 km de la ieșirea din orașul Moldova Nouă, pe DN 57, pe partea stângă a șoselei, există resturi ale unei deponii improvizată de deșeuri, ambalaje și gunoi menajer pe o suprafață de cc. 800 mp.

La 2,0 km de la ieșirea din orașul Moldova Nouă, pe DN 57, spre localitatea Coronini, între șosea și malul Dunării este amplasat iazul de decantare a apelor de mină Tăușani – Boșneag al SC Moldomin Moldova Nouă. Iazul ocupă o suprafață de cca. 150 ha și este neprotejat. Prin evaporarea/ infiltrarea apei, particulele de steril și alte substanțe chimice în suspensie s-au constituit în prezent într-un nisip fin (praf) de culoare gri-deschis (albă) care poate fi ușor antrenat prin deflație de către vânturile predominante din zonă.

Pe întregul traseu monitorizat au fost constatate depuneri de deșeuri miniere pe marginea drumurilor, pe terenurile agricole, în gospodăriile populației și în locurile publice din localități.

Informațiile prezentate de localnici confirmă faptul ca cel mai recent fenomen de poluare a avut loc în luna martie 2016, ocazie cu care au fost poluate cu deșeuri miniere localitățile și terenurile din Coronini, Moldova Veche, Moldova Nouă, Măcești, Pojejena precum și localități din Serbia. Au fost deasemenea poluată ariile speciale de protecție Zona umedă- Ostrovul Moldova Veche din Parcul Natural Porțile de Fier.

În raport cu situația din anii anteriori, pe suprafața stâncii Babacaia (amplasată în apele Dunării, imediat la ieșirea din localitatea Coronini spre Berzasca) s-au dezvoltat fisurile. Din informațiile oferite de localnici rezultă că în fiecare an, după ciclurile de îngheț-dezghet și poluarea cu deșeuri miniere, din această stâncă sunt dislocate bucăți mari, fapt pentru care Stâncă Babacaia – emblemă a Clisurii de Sus a Dunării se deteriorează în permanență.

C) Aerul

În perioada monitorizată pe amplasamentul iazului Tăușani – Boșneag au fost observate furtuni de praf de mică intensitate, care au încărcat aerul cu particule de deșeuri miniere pe un front cu lungimea de 700 m.

d) Biodiversitatea

Zona PN Porțile de Fier

Pe întreg traseul monitorizat vegetația prezintă simptome de sufocare datorită poluării cu deșeuri miniere.

În rezervația naturală Balta Nera – Dunăre și Labudovo Okno au fost observate depuneri de deșeuri miniere și o mare cantitate de ambalaje de plastic în zona locurilor de cuibărit ale speciilor protejate de păsări.

Pe ambele maluri ale Dunării și pe Valea Radimnei există vetre de foc și resturi arse de arbori tineri, în special în dreptul locurilor de pescuit. (20 cazuri) .

IV. Ecoturismul

Conform informațiilor primite de de la proprietarii de pensiuni turistice din localitățile Coronini, Moldova Nouă, Pojejena și Socol, în luna martie

poluarea cu deșeuri miniere de la iazul Tăușani – Boșneag a provocat pagube materiale, creșterea cheltuielilor de întreținere a locațiilor turistice și diminuarea considerabilă a numărului de turiști.

Pe malurile Dunării au fost întâlniți cca. 60 de turiști, cu autoturisme și corturi, care au campat în locații de campare improvizate fără dotări igienico – sanitare minime și fără facilități de colectare a deșeurilor. În toate câmpărilor improvizate există abandonate ambalaje din plastic, gunoi menajer precum și vetre de foc.

Toți pereții peșterii Gaura cu Muscă sunt inscripționați cu slogane și desene (unele dintre ele obscene).

Panoul de la punctul de informare ecoturistică instalat de către GEC Nera la Baziaș au fost vandalizate în 2012 de către o firmă trimisă de Primăria Socol. Deși GEC Nera a cerut primăriei refacerea panourilor acestea nu au mai fost refăcute.

V. Recomandări pentru îmbunătățirea managementului mediului în zonele monitorizate.

a) Măsurile din partea agenților economici

-Implementarea de către Ministerul Economiei, SC MOLDOMIN și Consiliului Local Moldova Nouă a unui proiect privind ecologizarea depozitului de deșeuri miniere și reconstrucția ecologică a suprafețelor de teren agricol afectate. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în domeniile: Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local și Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate, pregătirea pentru noi activități.

b) Măsurile din partea autorităților administrației publice locale

-Realizarea de parteneriate public – private, cu investitori interesați în amenajarea unor câmpuri ecologice în afara zonelor speciale de protecție pe traseele turistice de pe malul Dunării. În România costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul domeniilor: Implementării sistemelor adecvate de management pentru protejarea naturii; Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului și Încurajarea activităților turistice.

-Implementarea unui proiect de conservare a stâncii Babacaia. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul PNDR - Încurajarea activităților turistice.

-Realizarea unui sistem integrat de management al deșeurilor menajere la nivel de comună/oraș cu includerea în sistem a ariilor naturale protejate. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în domeniul - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate.

-Realizarea unui sistem eficient destinat cunoașterii de către populație și turiști a regimului ariilor naturale protejate și promovării patrimoniului natural, cultural - istoric. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în domeniul - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protejarea naturii și PNDR - Încurajarea activităților turistice.

-Colectarea de urgență a ambalajelor și deșeurilor menajere din locurile de campare improvizate, situate în zona ariilor naturale protejate.

c) Măsurile din partea autorităților publice cu responsabilități în

domeniul protejării patrimoniului natural.

-intensificarea controalelor din partea Primăriilor, Comisariatului Județean al Gărzii de Mediu, Comisariatului Județean de Regim Silvic și de Vânătoare Caraș – Severin; Autoritatea Sanitar – Veterinară Caraș – Severin, Inspectoratului Județean de Poliție Caraș - Severin, Direcției Apelor Banat , administrației PN Porțile de Fier în scopul prevenirii, diminuării și stopării fenomenelor de agresiune împotriva patrimoniului natural.

Colectiv de redactare:

- Cornel Popovici Sturza* – coordonator de proiect
- *Alin Șușan* - asistent coordonator de proiect
- Mariela Popovici Sturza*- coordonator al centrului de voluntariat al GEC Nera
-coordonator al echipei de voluntari Oravita – Anina
- Radu Cosmin Bompa* – Valea Almajului
-coordonator al echipei de voluntari Moldova Nouă –
- *Dumitru Boboescu* Clisura Dunării
- Ileana Cristina Rotaru* -consultant independent comunicare

Notă:

Raportul s-a realizat prin procesarea a 42 de fișe individuale de monitorizare alternativă a mediului, întocmite de către voluntari în perioada de monitorizare.

Aceste documente cuprind informații suplimentare, probe (acolo unde este cazul) , imagini, și pot fi puse la dispoziția celor interesați.

Material realizat în cadrul proiectului "Voluntariat pentru protejarea lumii mirifice din sudul Banatului" finanțat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România;

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009 – 2014;